

(A) = Åpen, kan bestilles fra Universitetet i Stavanger / Arkeologisk museum

(B) = Begrenset distribusjon

(C) = Kan ikke utleveres

Analyse av en makrofossilprøve fra Amundrød-Rødbøl

Rødbøl gnr. 2040/2, Larvik kommune,
Vestfold fylke.

Sara Westling

Nat. vit. jr. nr: 2016/01
Journalnummer: 15/07301
Fornminne ID: 214797

Dato: 02.02.2016
Sidetall: 2 + vedlegg

Oppdragsgiver: Kulturarv, Vestfold fylkeskommune

Stikkord: Makrofossilanalyse, Bringebær, *Rubus idaeus*,
Dyrkingslag, Avsviingslag

Oppdragsrapport 2016/03
Universitetet i Stavanger,
Arkeologisk museum,
Avdeling for fornminnevern

Utgiver:
Universitetet i Stavanger
Arkeologisk museum
4002 STAVANGER
Tel.: 51 83 31 00
Fax: 51 84 61 99
E-post: post-am@uis.no

Stavanger 2016

Analyse av en makrofossilprøve fra Amundrød-Rødbøl

Rødbøl gnr. 2040/2, Larvik kommune,
Vestfold fylke.

Sara Westling

Universitetet i Stavanger Arkeologisk museum OPPDRA GSRAPPORT	RAPPORTNUMMER 2016/03
Universitetet i Stavanger Arkeologisk museum, 4036 Stavanger Telefon: 51832600, fax: 51832699, e-post: post-am@uis.no	TILGANG: begrenset distribusjon
RAPPORT TITTEL Analyse av en makrofossilprøve fra Amundrød-Rødbøl Rødbøl gnr. 2040/2, Larvik kommune, Vestfold fylke.	SIDETALL: 2 sider + vedlegg OPPLAG: DATO: 02.02.2016
Journalnr.15/07301, Nat. Vit lab. Prosjekt nr.: 2016/01 FORFATTER(ER): Sara Westling	

OPPDRAGSGIVER Kulturarv, Vestfold fylkeskommune	OPPDRAGSGIVERS REF.
REFERAT En makrofossilprøve fra nederste dyrkingslag i en profil ble analysert. Det ble funnet et frø av bringebær, <i>Rubus idaeus</i> , og et frø som ikke var mulig å identifisere. Laget representerer sannsynligvis den første dyrkingsfasen da marken ble ryddet ved hjelp av avsviing. Bringebær kan ha vokset på plassen eller blitt forkullet i forbindelse med matlaging.	
STIKKORD	
Makrofossilanalyse	Dyrkingslag
Bringebær, <i>Rubus idaeus</i>	Avsviingslag

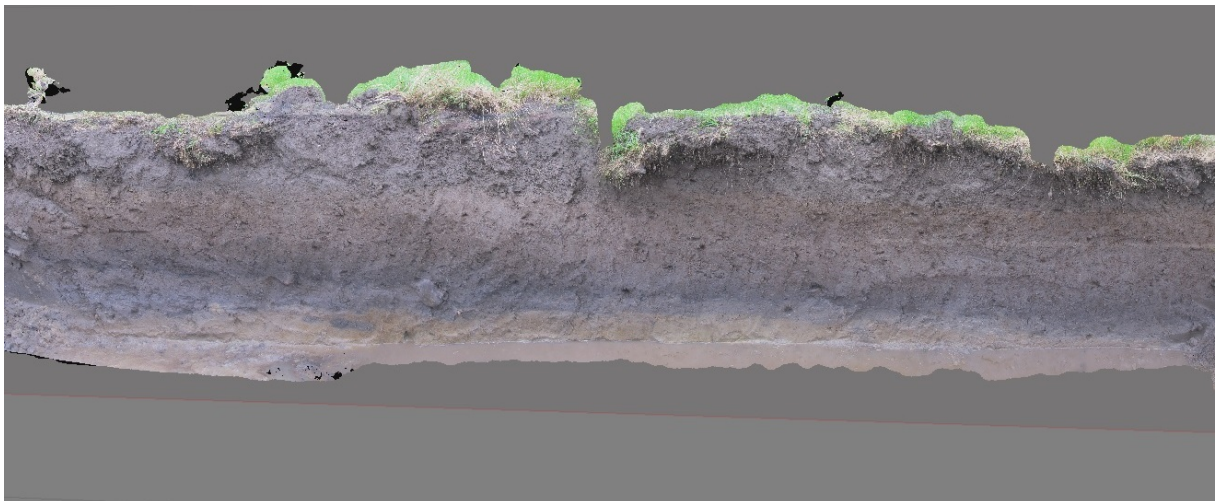
Bakgrunn

Arkeologisk museum, Universitetet i Stavanger har mottatt en makrofossilprøve fra Kulturarv, Vestfold fylkeskommune sitt prosjekt Amundrød-Rødbøl, Larvik kommune, Vestfold. Lokaliteten består av stratifiserte dyrkingsedimenter og utbredelsen måler 160 m NV-SØ og 30 m SV-NØ, dvs. 3272 m². Det ble registrert dyrkingslag i 7 av 13 sjakter på åkeren. I en av de var dyrkingslaget enfaset men i de andre 6 var det opp til 6 forskjellige fossile dyrkingslag. Makrofossilprøve P530 ble samlet inn av Kulturarv, Vestfold Fylkeskommune, fra dyrkingslag ID 214797, lag 5, sjakt 506. Det ble ikke funnet noen gjenstander til å datere laget men i nærmeste miljø er det dyrkingslag som har vært datert til eldre bronsealder. Ellers har det vært gravd ut kulturminner i nærheten som daterer fra eldre bronsealder og fram til jernalder. Det er antatt at åkeren har vært ryddet tidlig og vært i bruk over en lang tid.

Metode

Makrofossilanalyse

Prøven er flottert i vann og deretter vasket på en sikt med maskevidde 0,5x0,5 mm i samsvar med AMs krav til standard for preparering av sedimentprøver til makro subfossilanalyse. Det utskilte organiske materialet er tørka før sortering og analyse. Prøvene er flottert og sortert av Tamara Virnovskaia. I makrofossilanalyse er identifisering basert på det at diasporer, dvs. frø, frukter, nøtter samt andre plantedeler har morfologiske særtrekk som kan danne grunnlag for identifikasjon til art, slekt eller familie. Ved identifiseringen utnyttes referansesamlingen ved AM samt bøker og digitale oppslagsverker med illustrasjoner og beskrivende tekst. Analysene er utført av paleobotaniker Sara Westling.

Figur 1: Prøven er tatt i det grålige laget nede i profilen. Bild: Kulturarv, Vestfold fylkeskommune.

Resultater og tolkning

To frø ble funnet i prøven. Et frø av bringebær, *Rubus idaeus*, og et frø som var veldig fragmentert og derfor ikke var mulig å identifisere. I prøven var også ca. 50 ml trekull. Lag 5, der prøven ble tatt ble beskrevet som et dyrkingslag, gråbrunt med svart nyanse (kull). Inklusjoner av kull, brent leire (litt) og litt småstein. Laget er det underste dyrkingslaget i profilen og den svarte fargen kommer sannsynligvis av avsviing eller gjødsling med ildstedsmasser. Hvis laget er fra bronsealder kan det representere den første ryddingen på plassen da skog og kratt ble brent for å åpne opp for dyrking. Bringebær kan ha vokset på plassen å blitt brent i forbindelse med dette. Bringebær er imidlertid en nytteplante og det er også mulig at frøet har blitt brent i forbindelse med matlagingsaktivitet og havnet på åkeren med aske som ble brukt som gjødning.

Figur 2: Frø av bringebær, *Rubus idaeus*, fra makrofossilprøve P530. Foto: Sara Westling.

Registreringer Vestfold fylkeskommune år 2015

Prosjekt: Amundspæl - Rødbøl

Gård: _____ Gbnr: _____

Kommune: Larvik Dato: 19.09.15 Sign: BB

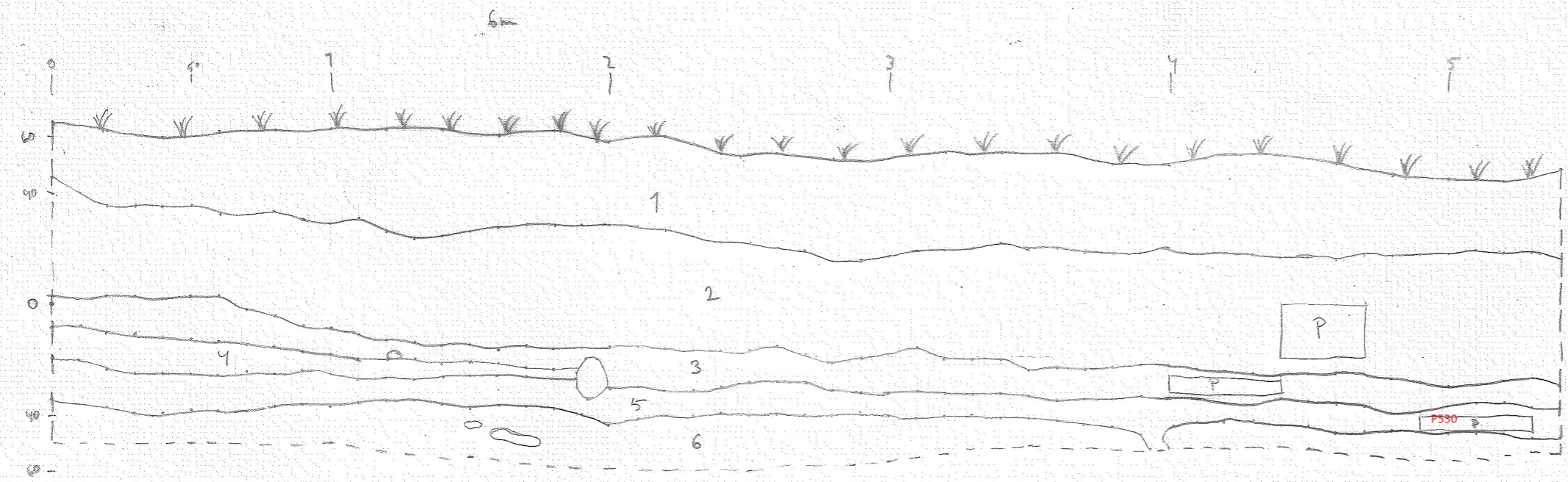
Målestokk 1: 20 Husk alltid målestokk, nordpil og linjal på tegningen!

	Silt		Kull
	Sand		Torv
	Grus		Humus
	Leire		Stein
	Br. leire		Skjørbr. stein

Nordpil

Profil i sjakt 506

1. Matjord og torv.
2. Dyrkningslag. Mid brun, silt blandet. Inklusjoner av små stein og noen biter av kull og brent leire. Laget virker litt mørkere i nedre delen uten at det er noen tydelig skill mellom.
3. Dyrkningslag. Mørke svært brun lag, silt og sandblandet. Inklusjoner av små stein, en del kullbiter. Laget er ganske kompakt.
4. Dyrkningslag. Grøbrun med svarte nyanser (på grunn av kullbiter). Silt og sand blandet. Inklusjoner av kullbiter og brent leire. En del små stein også.
5. Dyrkningslag. Grø brun med svart nyanse (kull). Inklusjoner av kull, brent leire (litt) og litt småstein. Grøene en lag (3).
6. Undergrunn, siltblandet leire. En flekk med masser som ligner på lag (5).

Profil i sjakt 9. BB.
21.09.2015 1:20

